

Sak 6-24 Arbeidsplan 2026 for Jordvern Norge

1. Formål og gyldighet

Arbeidsplanen gjelder fra desember 2024 og for arbeidet i styret for arbeidet i organisasjonen Jordvern Norge for arbeidsåret 2025. Sammen med vedtekter, strategi, budsjett og økonomiplan, danner planen grunnlaget for det kommende driftsåret.

2. Organisasjon og planlegging

Arbeidet må organiseres slik at oppgavene fordeles godt i styret, da ressurstilgangen er begrenset. Det vil bli behov for en del møter, både internt og eksternt.

3. Oppgaver

3.1 Overordnede oppgaver

Den viktigste oppgaven for styret i Jordvern Norge er å øke organisasjonens innflytelse i det samlede jordvernarbeidet i landet. Strategi, planer, aktiviteter og en styrking av det økonomiske grunnlaget for driften på både kort og lang sikt ligger inn under dette. Det er også viktig å videreføre det gode samarbeidet med de regionale foreningene og alliansene på det daglige, praktisk plan. Markering og profilering av Jordvern Norge er også en viktig oppgave, for å vise at det har skjedd en klar styrking av jordvernarbeidet i Norge.

3.1.1 Fylkeslaga

Jordvern Norge hjelper fylkeslaga med å finne gode måter til å følge opp medlemmer og verving gjennom erfaringsutveksling mellom fylkeslaga.

3.2 Prosjekter og samarbeide

3.2.1 Green Move

Jordvern Norge deltar som partner sammen med 9 andre organisasjoner og selskaper i NTNU prosjektet Green Move, som tar sikte på å bygge opp kompetanse på jordflytting og bruk av andre masser enn jord i forbindelse med blant annet infrastrukturprosjekter.

3.2.2 Digitalt Jordvernverktøy

Jordvern Norge har gjennomført et forprosjekt med NIBIO i 2022/2023 med tanke på å kartlegge behovet for et slikt verktøy, og hvordan det kan utnyttes til flere formål og brukergrupper, også innen offentlig forvaltning. Jordvern Norge har fått en ny finansieringsramme for å videreføre prosjektet, og er i ferd med å få på plass en gjennomføringsplan og finne nødvendige samarbeidspartnere. Dette prosjektet krever at vi finner en fremtidig eier, eksterne ressurser og kanskje tilleggspartnere og en utvidet finansieringsramme.

3.2.3 KS-prosjektet Areal- og naturregnskap i kommunal planlegging

Jordvern Norge deltar i en møteserie som Asplan Viak arrangerer i 2024/2026, kanskje 2027. Vi ser for oss å delta i en mer aktiv rolle i 2026, og uansett må vi finne en arbeidsform som gjør det mulig å ha en tettere dialog med KS.

3.2.4 Jordvern Norge har sagt ja til deltakelse i referansegruppe på Forskningsrådsprosjekt om jordbruksareal ute av drift. Ruralis eier og leder det nystartede forskningsprosjektet «AGRILAND+: Hvordan bedre bruken av Norges ubenyttede jordbruksarealer», finansiert av Norges forskningsråd.

3.2.5 Jordvern Norge har sagt ja til å delta brukerpartner i en søknad som et konsortium bestående av NIBIO, NMBU, FNI og UiO står bak (INLAND). Forskningsrådet har utlyst en konkurranse om etablering av 4 forskningssentre for bærekraftig areal- og naturbruk. Avgjørelse og avklaring på hva dette kan bety for oss vil skje i mars/april 2026. Vi har fått godkjennelse fra Bærekraftfondet å melde «Digitalt Jordvernverktøy» inn i senteret om det blir realisert.

3.3 Møter

3.3.1 Styremøter

En bør avvikle styremøter en gang hver 2. måned, i hovedsak digitale plattformer, utover dette etter behov. Det må være noen fysiske møter i arbeidsåret.

3.3.2 Møter med de regionale foreningene og alliansene

Det bør holdes som et minimum 2 slike møter, et på vårparten og et i forbindelse med årsmøtet på høsten.

3.3.3 Andre møter

Det vil bli innspillmøter med NB og NBS i forbindelse med forberedelser til jordbruksoppgjøret, og de midlene som kan være tilgjengelige for oss der. Utover dette vil Jordvern Norge ta initiativ til et tettere samarbeide med faglaga i landbruket i det daglige.

Jordvern Norge bør ta initiativ til møter med eksterne samarbeidspartnere, offentlige og private instanser og bidragsytere til råd, bidrag og ytelser av ulik karakter.

3.4 Strategi

Arbeidet med oppdatert strategi har pågått høsten 2025, og resultatet blir presentert på årsmøtet 2025, basert på erfaringer gjennom de arbeidsårene vi har bak oss og våre ambisjoner framover. Med en vedtatt strategi fra årsmøtet må jordvern Norge jobbe med:

- Oppdatering av jordvernmålene
- Forskrift for jordflytting
- Planvask i alle kommuner
- Struktur, organisering og samarbeide av og i "jordvernfamilien".
- Sekretariat/kontorfelleskap som beskrevet

3.5 Økonomi

Jordvern Norge ligger inne i forslag til statsbudsjett for 2026 med 315.000, - i LMD sin ordning *Støtte til organisasjoner Kap. 1138 post 70* og det ventes et tilsvarende beløp for 2025. I tillegg må det jobbes med å skaffe andre inntekter fra prosjektmidler eller sponsorer, legater, gaver osv.

3.5 Revisjon av jordvern målet

Selv om jordvern målet i siste oppdatering av jordvernstrategien er satt til maksimalt 2000 dekar omdisponert årlig, har Regjeringen en målsetning å nå dette så sent som 2030. Jordvern Norge må i 2025 jobbe for at dette målet skal nås før 2025.

Omdisponering av dyrbar jord registreres i Kostra på samme måte som dyrkbar jord. Regjeringen mener en må vente til et nytt kartlag for dyrkbar jord er etablert, før en setter et mål. Jordvern Norge mener derimot at det haster med å få på plass et måltall for omdisponering av dyrbar jord, og mener det også bør være maksimalt 2000 dekar årlig, og at det skal nås allerede i 2025.

3.6 Politisk oppfølging

2025 var et valgår. Etter valget vil Jordvern Norge jobbe aktivt for å få jordvern på den offentlige dagsorden, og knytte dette til den globale sikkerhetssituasjonen, selv-forsyning, matsikkerhet og beredskap. Ett godt utgangspunkt kan være riksrevisjonens kritikk jordvernoppfølgingen og totalberedskapsmeldingen..

Det er mange aktuelle temaer i den offentlige debatten knyttet til jordvern, det grønne skiftet, bærekraftig areal- og transportplanlegging, klima osv. Noe av dette utfordrer også jordvernet, da blant annet elektrifisering og endret by-/tettstedsutvikling kan gi arealbeslag.

Jordvern Norge planlegger et Stortingsseminar på jordvern i januar/februar 2026, og vil prøve å få til møter med politikere på Stortinget, først og fremst næringskomite, kommunal og justis/beredskap.

3.7 Etablere en kommunikasjonsstrategi

Styret og redaksjonskomiteen utvikler en kommunikasjonsstrategi for Jordvern Norge.

3.8 Høringer og uttalelser

Avgi høringer og uttalelser i nasjonale saker. Følge opp nasjonale høringer med å innhente synspunkt fra regionale foreningene/alliansene og andre faginstanser og avgi svar på bakgrunn av det. Arbeide å få produsert og publiser kronikker til nasjonale og regionale media, og få jordvern på medias agenda.

3.9 Nasjonal Jordvernkonferanse

Jordvern Norge tok initiativet til den forrige konferansen som ble arrangert i 2023. Styret bør ta et nytt initiativ og starte sonderinger med ulike partnere for å se på rammene for en ny konferanse i 2026/2027. Et slikt arrangement trenger helst 10-12 måneders planlegging.